

سه اصلی که لازم است تا شما به عنوان یک دانش آموز قادر به پاسخگویی با درصد بالا به پرسش‌های چهار گزینه‌ای این درس باشید.

اهداف و خط مشی تألیف این سری از کتاب‌ها عبارتست از :

- بررسی سوالات کنکور سراسری و آزمون‌های آزمایشی با پاسخ نامه‌ی تشریحی از هر کتاب به تفکیک فصول.
 - ارائه‌ی نکات مفهومی و مرتبط به هم از فصول و کتاب‌های درسی زیست شناسی در قسمت‌های مربوطه.
 - بررسی خط به خط، پاراگراف پاراگراف، موضوع به موضوع و فصل به فصل هر یک از کتاب‌های زیست شناسی به تفکیک در مجموعه‌هایی به همین نام.
 - بررسی مفاهیم آموزشی مربوط به تصاویر کتاب های درسی در هر فصل از هر کتاب به تفکیک.
 - بررسی مفاهیم آموزشی مربوط به فعالیت‌های کتاب درسی در هر فصل از هر کتاب به تفکیک.
 - ارائه‌ی نکات ترکیبی (در صورت داشتن این نکات) برای هر یک از بخش‌های آموزش داده شده.
 - بیان مفاهیم آموزشی نکات نامفهوم و ابهام‌دار کتاب‌های درسی.
- شما اکنون دومین مجموعه از کتاب‌های در یک نگاه را به نام **زیست پیش (دانشگاهی)** (سال چهارم) در یک نگاه در اختیار دارید و بنده (پدرام فرهادیان) و گروه همراهم در تألیف این مجموعه و مجموعه‌های بعدی اعتقاد داریم که بهترین کار ممکن را برای پاسخ به سؤالات آزمون‌های سراسری پیش رو آماده و عرضه کرده‌ایم، امید که در این امر خطیر موفق بوده باشیم. در انتها از شما می‌خواهم به یکی از روش‌های زیر بنده را در پیش‌برد بهتر راهی که آغاز کرده‌ام، رهنمون باشید.

این قصه‌ی حذف آزمون ورودی دانشگاه‌ها از اواخر دهه ۷۰ آغاز شد و تا همین حالا هم ادامه دارد و احتمالاً در سال‌های بعد هم ادامه خواهد داشت. در تمام این سال‌ها آزمون سراسری حذف نشد، اما با تمهیدات و روش‌های جدید پذیرش دانشجو، نگرش دانش‌آموزان و داوطلبان ورود به عرصه‌ی آموزش عالی تغییر کرد. یکی از همین موارد تغییر، تقویت رقابت برای ورود به رشته‌های علوم پزشکی برای گروه علوم تجربی بود. که افزایش همین رقابت سبب تغییر در نگاه طراحان محترم سوالات زیست شناسی آزمون سراسری گردید. نگاهی که اصولی جدید یا بهتر است بگوییم اصولی قدیمی، اما تقویت شده را برای آنها ترسیم کرده است.

اصول و قواعدی نظیر :

- ✓ نگاهی تیزبینانه به متن کتاب‌های درسی.
- ✓ تأکید فراوان بر متن کتاب‌های درسی به عنوان تنها منبع طرح سؤال.
- ✓ مقایسه‌ی جملات کتاب درسی با تأکید بر قیودی نظیر برخی ، اغلب ، گاهی، حتی و
- ✓ طرح سؤالاتی از عمق کتاب‌های درسی.
- ✓ طرح موضوعات مفهومی با توجه به برداشت دانش‌آموزان از متن کتاب‌های درسی.
- ✓ توجه ویژه به موضوعات پیوسته‌ی بخش‌های مختلف کتاب‌های درسی و طرح سؤالات ترکیبی از موضوعات ذکر شده.
- ✓ نگاهی دقیق و موشکافانه به تصاویر کتاب‌های درسی.
- ✓ طرح سؤال از ابهامات و مطالب ذکر شده در فعالیت‌های کتاب‌های درسی.
- ✓ ارائه‌ی سؤالاتی با گزینه‌های از فصول مختلف و ...

SMS : ۳۰۰۰۱۳۰۰۸۰۸۲۸۴

وب سایت : Nama-id.ir / Nama-andishe.com

E.mail : Dr.p.farhadian@gmail.com

کمی تأمل در اصول و قواعد ذکر شده سبب می‌شود به درک صحیحی از مطالعه، تدریس و تألیف در درس زیست‌شناسی برسید. که این اصول را از نظر نحوه‌ی مطالعه‌ی این درس می‌توان به سه قسمت تفکیک کرد :

" آموزش ، ادراک و تسلط "

- ☑ سوالات آزمون خیلی سخت بود.
- ☑ آقا! سوالات آزمون اصلاً شبیه به هیچ کجا نبود.
- ☑ سطح سوالات خیلی بالا بود.
- ☑ آقا سوالات خیلی ترکیبی بود، اصلاً معلوم نبود مال کدام فصل و کتاب بود.
- ☑ وقت کم بود و همش چا خالی...

این جملات و گفته‌های پیرن دانش‌آموزان و دبیران باعث شد که من این مقدمه رو اختصاص بدم به اینکه شما باید با این درس چه کنید، چه چوری بخونید، چه چوری خلاصه‌نویسی کنید و اصلاً چه چوری مفاهیم زیست‌شناسی رو بفهمید و به تسلط برسید. ابتدا به روش‌های مطالعه‌ی بهتر پرداختم تا ذهنتان روشن شده و راه را بشناسید، بعد از آن هم به طور اختصاصی توضیحاتی برای خلاصه‌نویسی و مطالعه‌ی زیست‌شناسی آوردم. باشد که راه‌گشای مسیر پیش‌رویتان باشد.

❖ روش‌های مطالعه‌ی بهتر :

روش مطالعه به‌طور کلی، انفرادی و اختصاصی است. واقعاً هر فردی برای خود، روشی خاص دارد. شاید سعی در تغییر این روش خود مانع مطالعه مفید باشد، ولی آن‌چه مهم است، برای مطالعه در تمام دروس، مواردی را یادآوری می‌نمایم. امیدوارم که مورد توجه تمامی دانش‌آموزان واقع گردد.

۱. باید انگیزه ایجاد شود، یعنی باید بدانید که برای چه مطالعه می‌کنید. فهرستی از دلایل که می‌خواهید برای آن‌ها درس بخوانید را فراهم کنید؛ این فهرست به شما کمک می‌کند تا در مطالعه، ثابت قدم باشید.

۲. خودتان مسئول اوقات خودتان باشید. یعنی مدیریت زمان، دست خود شما باشد، نه این‌که زمان، عهده‌دار کارهای شما باشد. حتماً زمان‌بندی لازم را انجام دهید. از دفتر برنامه‌ریزی استفاده کنید، به توصیه‌های آن عمل کنید و نتیجه‌ی آن را ببینید.

۳. نحوه‌ی فراگیری خود را کشف کنید. شما در طول دوران مدرسه، حتماً در درس یا درس‌هایی موفق‌تر بوده‌اید و بهترین نمره‌ها را کسب کرده‌اید. آن‌ها را بشناسید و بشکافید و همان مسیر را برای دیگر درس‌ها امتحان کنید و نتیجه‌ی مثبت آن را مشاهده نمایید.

۴. در حد امکان، مکانی را برای مطالعه در نظر بگیرید که در آن راحت هستید. این مکان ممکن است برای افراد متفاوت متغیر باشد، ولی آن‌چه اهمیت دارد، این است که شما در این مکان ،

راحت باشید.

۵. مشاهده کنید. ببینید، از دیگران سوال کنید، سپس دست به انتخاب بزنید. به خودتان جرأت دهید که هر چه نمی‌دانید را بپرسید. زمانی که برایتان سوال ایجاد شد، بدانید که بعضی از نکات درس را یاد گرفتید؛ کسانی که اصلاً سؤال نمی‌پرسند، معمولاً کسانی هستند که کم‌تر متوجه می‌شوند. بنابراین تا می‌توانید، بپرسید.

۶. خودتان را با روش مطالعه‌ای که به‌طور اتفاقی انتخاب کرده‌اید، محدود نکنید. سعی کنید انعطاف‌پذیر باشید. برای انجام کارهای مختلف، به‌کارگیری روش‌های مختلف سودمند است. روشی را انتخاب کنید که در آن، بیش‌ترین کارایی را داشته باشید.

۷. سعی کنید در گروه‌ها شرکت کنید. چرا که در گروه‌ها، چندین نفر با هم، هم‌فکر می‌شوند. شاید بعضی‌ها روی نکاتی دست بگذارند که ما اصلاً به آن‌ها توجه نکرده باشیم. گروه‌ها باعث پویایی و دانش‌افزایی می‌شوند.

۸. سعی کنید شکست‌ها را به‌گردن این و آن نیندازید. اصلاً توجیه نکنید، در هنگام شکست، واقع‌بین باشید و خود را فریب ندهید و سعی کنید با درایت و تأمل، نکات منفی کار را بررسی کرده و در جهت افزایش پیشرفت در آینده، از آن‌ها استفاده کنید. در بسیاری از مواقع، علل موفقیت، شکست‌های قبلی بوده است. باید از ناکامی‌ها درس بگیریم و اراده‌ی خود را تقویت کنیم.

۹. نسبت به یادگیری درس در کلاس درس، علاقه نشان دهید. زیرا موجب می‌شود که معلم در کلاس، با شور و اشتیاق بیشتر درس را ادامه بدهد. می‌دانیم که شنونده، صاحب سخن را مشتاق می‌کند و باعث می‌شود که او، با شور و شوق، مطالب خود را بیان نماید.

۱۰. سعی کنید تا می‌توانید، از تجربیات دوستان خود استفاده کنید.

۱۳. برای خلاصه نویسی حتماً از برگه‌ی کاغذ استفاده نمایید ؛ نه دفتر ، سررسید و ... ؛ چون این خلاصه‌ها باید به راحتی قابل حمل باشند .

و ...

در انتها بر خود لازم می‌دانم از همراهانم در طی تألیف اثر دیگری تشکر کنم :

- **سرکار خانم افشار** ، که مطابق معمول مشوق و پیگیر تألیف مجموعه کتاب‌های در یک نگاه بودند و هستند.
- **آقایان : آرمین، سرشار و سایر دوستان عزیزم** که به بهترین نحو در توزیع تألیفات بنده یاری رسانده‌اند.
- **سرکار خانم سایه خالقی** ، که بودنش قوت قلبی است در مسیر تألیف کتاب‌های بنده.
- و در نهایت **ویراستاران** اثر پیش رو :
- آقایان : محمد بنیادی ، ایمان صالحی، دانیال فرهادپور و
- خانم‌ها : زهرا آذربایجانی ، ارغوان بابایی ، مانده بهارلو ، رقیه ندرلی، یاسمن کریمی ، مهرناز ربیعی و ...
- دانش آموزان و همراهان من در مدارس سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان (سمپاد) و مرکز تخصصی آموزش زیست شناسی نما.

از تجربیات و اشتباهات دیگران حداکثر استفاده را ببرید. دامنه‌ی ارتباط خود را افزایش دهید و سعی کنید از دانش آن‌ها، به نحو احسن استفاده کنید و در مواقع لازم، از آن‌ها قدردانی نمایید.

۱۱. یادداشت‌برداری کنید. نکات مهم درس را ثبت کنید و بعداً آن‌ها را مرور کنید. سعی کنید نکاتی را یادداشت کنید که بلد نیستید.

۱۲. دوره و مرور مطالب یادداشت شده، یادتان نرود. زیرا باعث می‌شود که اطلاعات از حافظه‌ی کوتاه مدت به حافظه‌ی بلند مدت منتقل شود.

۱۳. به عکس‌ها، نمودارها و جداولی که جهت فهم بیشتر درس در کتاب ارائه شده‌اند، توجه بیشتری نمایید. در این نمودارها نکاتی وجود دارد که در متن درس نیامده و می‌تواند بر آموخته‌های شما بیفزاید.

۱۴. شرایط را برای تدریس معلم که مطالعه‌ی شما را سامان می‌بخشد، فراهم کنید. به معلم و هر کسی که جهت افزایش دانش به شما کمک می‌کند، احترام بگذارید. قبل از ورود معلم، ملزومات آموزشی را تهیه کنید؛ طوری که معلم تصور نماید که خواهان درس هستید. در این صورت، معلم به کلاس شما، بیش‌تر توجه می‌کند.

۱۵. از امتحان غافل نشوید. سعی کنید همواره از دیگران که می‌تواند پدر، مادر یا برادر و خواهر باشند، بخواهید که شما را امتحان کنند و از شما سؤال بپرسند تا این‌که بدانید در چه شرایطی به سر می‌برید.

❖ بهترین روش خلاصه‌ی زیست شناسی :

۱. حجمی از کتاب درسی یا جزوه را که می‌خواهید خلاصه کنید، قبل از آغاز مشخص کنید. (ابتدا و انتهای مطلب مشخص شود).

۲. کل مبحث تعیین شده را نگاه کنید تا یک نمای کلی از ساختار موضوع (مطلب، موضوع، شکل، فعالیت و ...) در ذهنتان شکل بگیرد.

۳. از ابتدای مبحث تعیین شده مطالعه را آغاز کنید.

۴. مطالب را پاراگراف، پاراگراف بخوانید.

۵. بار اول هر پاراگراف را با صدای بلند، طوری که خودتان بشنوید، فقط بخوانید. (بدون قلم و کاغذ، نوشتن، راه رفتن، غلت زدن، خوردن، ارسال پیامک با تلفن همراه و ...)

۶. بار دوم همان پاراگراف را با روش قبل بخوانید، با این تفاوت که این بار با قلم زیر نکات مهم - از نظر خودتان - (افعال، قیود، مفهوم و ...) خط بکشید.

۷. کتاب یا جزوه را ببندید، سپس بر روی کاغذ (ترجیحاً بر روی کاغذهایی با اندازه‌هایی یکسان) آنچه فهمیدید را بنویسید.

۸. فقط با زبان خودتان بنویسید.

۹. سعی کنید مطالب را با جملات کوتاه بنویسید. (حجم خلاصه از خود کتاب یا جزوه بیشتر نشود !!!)

۱۰. به هنگام نگارش خلاصه‌ها خوش خط، منظم، زیبا و خلاقانه بنویسید.

۱۱. به هنگام خلاصه نویسی حتماً از علائم اختصاری استفاده نمایید.

۱۲. بر روی هر برگه‌ی خلاصه نویسی شده تاریخ، ساعت و موضوع مبحث را بنویسید.